

**Харкевич Богдана Юріївна,
викладач англійської мови
Клеванського професійного ліцею**

МЕТОД КАЛЛАНА ЯК МОЖЛИВІСТЬ ПІДВИЩЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАКЛАДІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Навчання іноземній мові учнів професійно-технічних закладів на сьогодні має свої особливості. Найперша з них – відсутність мотивації до вивчення іншої мови на фоні загальної низької мотивації до навчання. У професійно-технічний заклад приходять учні з низьким або достатнім рівнем знань. З такими учнями важко побудувати урок, який реалізував би всі освітні цілі на рівні державних вимог щодо вивчення іноземної мови у 10-11 класах. Доводиться шукати методи й методики, які б підвищили інтерес до опанування іноземними мовами, зробили б цей процес легким, результативним та покращили б навчальні досягнення учнів на уроках.

На підставі вищесказаного та метою з'ясування відношення учнів Клеванського професійного ліцею до уроків англійської мови було проведене невелике дослідження – анонімне анкетування. Учасниками анкетування стали 50 учнів третього та другого курів. Результати дослідження використовуються у цій статті.

Так, лише 39% учнів розуміють, що вивчати англійську мову потрібно і отримують задоволення від цього; стільки ж – 39% - відвідують уроки тому, що так вимагає навчальна програма, і краще її дотримуватись, аби не було проблем; 20% учнів відвідують уроки, бо вони – «прикольні». Лише 15% учнів постійно виконують домашнє завдання, 7% опитаних вчать слова вдома, 24% не відвідували б уроки англійської мови, якби їх відвідування було «вільним».

Перед викладачем професійно-технічного закладу очевидне завдання: підвищити мотивацію учнів до вивчення іноземної мови. Учні самі підказують як це зробити: 48% анкетованих хочуть якомога частіше дивитись усілякі

відео, а 39% вказують, що їм значно цікавішим є урок-гра. Але і відео, і гра лише зроблять урок «прикольним», але аж ніяк не є тими інструментами, які здатні забезпечити повноцінне формування компетентностей. Потрібен хороший «фон» для їх «точкового» застосування.

Таким «фоном» або базовим методом вивчення певної теми пропоную розглянути метод Каллана. На даний момент він не апробований традиційною українською школою [1, С.14], але серед новітніх методик, що застосовують нестандартні підходи до вивчення англійської мови цей метод сьогодні є досить популярним. На його основі базується чимало програм сучасних курсів вивчення іноземної мови. Цей метод унікальний тим, що, за твердженням вчених Кембріджського університету, всього за один рік дозволяє вивчити мову до рівня Кембріджського іспиту FCE (First Certificate in English) [2].

Метод Робіна Каллана був розроблений ще в 60-х роках минулого століття у Великобританії і вперше був використаний в Callan School of London (Лондонська школа Каллана – сьогодні найбільша школа вивчення англійської мови у Європі, розрахована на 2000 учасників навчального процесу). Після того, як метод був успішно апробований, і його використання дало незрівнянні результати, його почали використовувати в інших школах Британії та по всьому світові .

Ключові моменти методу Каллана:

1. Вивчення мови відбувається, як у дитинстві, – спочатку запам'ятовуються нові слова, потім будуються речення, згодом практикується читання і – нарешті – написання.

2. Впродовж занять розмова ведеться виключно англійською мовою, тож учні не перекладають речення в голові з рідної мови, а формулюють їх відразу англійською.

3. Процес навчання передбачає певну систему подання нового та повторення вже пройденого матеріалу, що забезпечує надзвичайно ефективне засвоєння та розвиває рефлексивну реакцію.

Метод Каллана є прямим методом (direct method) вивчення іноземної мови, тобто викладання ведеться повністю англійською [3]. Під час заняття семантизація лексичних одиниць та структур здійснюється без використання перекладу. Учнічують запитання, вказівки від вчителя виключно англійською та відповідають теж лише англійською. Вони вчаться сприймати на слух мову на тій швидкості, на якій розмовляють носії мови, та швидко реагувати, не задумуючись довго над тим, як правильно сформулювати відповідь, уникаючи при цьому проміжної відповіді – тобто відповіді, сформульованої рідною мовою, а потім перекладеної. Цей метод покликаний розвивати так зване «мислення англійською». Заняття повинне проходити дуже інтенсивно, вчитель повинен підтримувати високий темп мови, наближений до носіїв мови [2].

Абсолютно справедливо метод Каллана можна віднести до комунікативних методів. У процесі навчання за комунікативним методом студенти набувають здатності користуватись мовою залежно від конкретної ситуації. Вони навчаються комунікації у процесі самої комунікації. Найважливішою характеристикою комунікативного підходу є використання автентичних матеріалів, тобто таких, які реально використовуються носіями мови. Це можуть бути діалоги, дискусії, дебати, тренінги, різноманітні ігри та проекти англійською мовою. Серед переваг методу варто відзначити вдосконалення навичок усного мовлення студентів, також долається страх перед помилками.

Звичайно, цей метод не претендує бути абсолютно базовим при побудові кожного уроку англійської мови у професійно-технічному закладі через особливості учасників навчального процесу та свою власну специфічність, але деякі моменти методу можна цілком корисно використовувати. З 2015 року упродовж трьох років поспіль я будувала вивчення деяких навчальних тем з учнями першого, другого та третього курсів, використовуючи ключові моменти метода Каллана:

- введення усіх нових лексичних одиниць на першому уроці вивчення теми;

- автоматизація дій з використанням введених лексичних одиниць в будь-якій формі;
- формування здатності діалогічного та монологічного мовлення з використанням введених лексичних одиниць.

Використання лише англійської мови при цьому створювало певні труднощі в комунікації з учнями, особливо при вивченні граматичного матеріалу (до слова, методика Каллана не заглиблюється в граматику [2]), тому цей метод інколи використовувався вибірково при плануванні елементів уроку. Метод не передбачає прямого запам'ятовування значення слова, а усвідомлення його змісту та особливостей вживання через виконання ряду спеціально підібраних продуктивних та репродуктивних вправ. І це виявилось досить дієвим: 52% учнів зізнались, запам'ятовують слова з уроку і зовсім не вчать навмисне, а 41% лише підучує вдома, якщо вчитель призначив обов'язкову здачу слів. 60% учнів вказали, що їм легше опановувати лексику, якщо записати всі слова теми одразу у словник, а потім їх постійно використовувати. Цікаво, що тут проявилась гендерна особливість: 75% опитаних дівчат є прихильниками даного способу, серед хлопців їх лише 40% (60% краще б отримували нові слова «порціями»).

Не завжди легко організувати вивчення теми, обмеживши себе певним набором лексичних одиниць. Але якщо захотіти піти назустріч тим учням, які мають слабку шкільну базу, але хочуть вчити іноземну мову, то така праця виявляється дуже результативною. Вивчення теми, побудоване на методі Каллана, є чітке, організоване, конкретне.

Небайдужий викладач, застосовуючи власні вміння та навички спілкування з дітьми, сам того не усвідомлюючи, може використовувати оригінальні прийоми викладання іноземних мов. Вважаю, що елементи методу Каллана можна успішно застосовувати при побудові уроків англійської мови, а з правильним підходом його можна використати як базовий, оскільки він дозволяє втілити в практику всі дидактичні цілі стандартного уроку іноземної мови.

Список використаних джерел

1. Споришева А.К. Новітні методи викладання англійської мови в школі / А.К. Споришева // Англійська мова та література. - №26. – 2015. – С. 13-15
2. .Абрамович О. CALLAN метод – для тих, хто хоче говорити [Електронний ресурс] / О. Абрамович // Easy English: допомога у вивченні іноземної мови. – Режим доступу: <https://engschools.wordpress.com>, вільний (дата звернення: 30.10.2018). – Заголовок з екрана. – Мова укр.
3. <http://directenglishschool.com.ua/ua/pryamoj-metod>, не конфіденційний (дата звернення: 02.11.2018).
4. www.callan.co.ua, вільний (дата звернення 30.10.2018)